

Telinstructie Steekproeftelling 2024 (vroeger: trendtelling)

Documentatie

Fijn dat u meedoet aan de steekproeftelling. Deze telling wordt o.a. gebruikt om trends in de ontwikkeling van de voorjaarstand vast te stellen. De telling staat daarom ook bekend als (de) trendtelling. U heeft van de faunacoördinator van uw wbe documentatie ontvangen. Deze bestaat uit:

- deze telinstructie;
- een kaart van het telgebied;
- een invulformulier waarop u de door u getelde aantallen kunt noteren.

Datum en tijd

De trendtelling vindt plaats op 6 april 2024. Dit gebeurt in een ochtendronde én in een avondronde. Voor een goede dagtelling moeten beide ronden in het gehele telgebied worden uitgevoerd. De gewenste start- en eindtijd van de ochtendronde is van zonsopkomst tot 2 uur daarna. Voor de avondronde is deze van 2 uur vóór zonsondergang tot zonsondergang. Voor 6 april 2024 gelden daarom de volgende voorkeurstijden:

- ochtendronde tussen 07:00 en 09:00 uur;
- avondronde tussen 18:15 en 20:15 uur.

Telduur

De steekproeftelling betreft soorten die u individueel of in kleine groepjes overal in uw telgebied kunt aantreffen. Het tellen van deze soorten vraagt intensief speurwerk en een goed overzicht van welke exemplaren al zijn geteld en welke nog niet. Om de benodigde concentratie daarvoor gedurende de gehele telperiode te kunnen volhouden, moet een telronde bij voorkeur niet langer duren dan 1 tot 1,5 uur. Deze periode zou idealiter moeten vallen binnen de eerder genoemde gewenste begin- en eindtijden van de telronden. Wanneer u echter toch meer tijd nodig blijkt te hebben, is het overschrijden van de gewenste telduur van 1 tot 1,5 uur minder belangrijk dan het volledig doorzoeken van het telgebied. Ook het uitvoeren van een telronde buiten de gewenste begin- en eindtijd van de telronde is van minder belang, mits dit maar geregistreerd wordt. Noteer daarom altijd de daadwerkelijke start- en eindtijd van uw telling op het telformulier. Doe dit, juist bij het afwijken van de gewenste tijden. Dit dient niet om u te controleren, maar om de telling te valideren en zo nodig de omvang van telgebieden bij latere tellingen aan te passen.

Soorten

De soorten die geteld moeten worden, zijn vermeld op het telformulier. De keuze van de soorten is gebaseerd op hun relevantie voor het faunabeheer in de provincie Fryslân, waaronder hun voorkomen op de wildlijst of op schade die zij kunnen veroorzaken. Voor enkele soorten geldt dat deze schade weliswaar nu nog niet optreedt, maar dat dit in de toekomst niet valt uit te sluiten (ekster, gaai, krakeend). Enkele andere soorten (reigers, ooievaar, buizerd, bruine kiekendief en kat) zijn opgenomen als predatoren voor weidevogels. Voor de kat geldt dat deze alleen wordt geteld indien deze zich buiten de bebouwde kom of buiten erven in het buitengebied bevindt.

Een aantal soorten worden ook in de oppervlakedekkende (faunasoorten)telling geteld. Dit zijn boerengans, Canadese gans, knobbelzwaan, meerkoet en nijlgans. In de oppervlakedekkende telling gaat het om exemplaren die zich vooral als doortrekker of als overwinteraar gedragen. Bij de steekproeftelling gaat het om exemplaren die zich meer als standvogel gedragen. Een scherp onderscheid is er echter niet. Daarom worden ze in beide tellingen meegenomen.

Vervoer

De telling kan met verschillende vervoermiddelen worden uitgevoerd. In onoverzichtelijke telgebieden heeft een telling te voet de voorkeur. Daarbij is het doel niet om alle plekken in het telgebied te betreden, maar wel om alle plekken zo goed mogelijk te kunnen overzien. Te voet bent u daarin flexibeler dan met de fiets of per auto. Vermeld op het telformulier uw belangrijkste wijze van verplaatsing. Indien u met de auto gaat, hoeft u niet aan te geven dat u af en toe bent uitgestapt om even 'om een hoekje te kunnen kijken' en al helemaal niet bij welke waarneming dit het geval was.

Verstoring

Verstoring is ongewenst, maar niet altijd te voorkomen. Probeer wel in de gaten te houden in welke richting de verstoorde dieren zich verplaatsen. Met name wanneer dat in de richting is van plekken in uw telgebied waar u nog niet geweest bent. U kunt daarmee zo goed mogelijk proberen dubbeltellingen (door uzelf) te voorkomen. Ook om die reden is het telgebied en de telduur beperkt gehouden.

Hulpmiddelen

De verwachting is dat in de toekomst steeds vaker andere middelen bij tellingen worden ingezet. In het bijzonder warmtebeeldkijkers en drones. De telresultaten (warmtebeeldkijkers) en de wijze van tellen (drones) zijn dermate anders dat zij in afzonderlijke tellingen worden uitgevoerd.

Warmtebeeldkijkers en drones mogen daarom (bij deze telling in 2024) nog niet worden gebruikt. Wel is het mogelijk om na de avondronde nog een derde telronde uit te voeren in hetzelfde telgebied, om het verschil in getelde exemplaren tussen een warmtebeeldtelling en een traditionele telling te kunnen vaststellen. Een warmtebeeldtelling is een afzonderlijke telling, waarvoor een afzonderlijke instructie en een afzonderlijk telformulier beschikbaar is.

Dubbeltellingen door andere tellers

Tijdens de telling kunt u dubbeltellingen alleen maar voorkomen door zo goed mogelijk in de gaten te houden of getelde exemplaren zich verplaatsen naar plekken in uw telgebied waar u later nog naartoe moet. Omdat er alleen wordt geteld in kleine losliggende telgebieden, is de kans erg klein dat door u verstoorde exemplaren door andere tellers in een ander telgebied opnieuw worden geteld. Dit argument geldt niet wanneer u in een (te) groot telgebied een deel van het gebied door andere tellers laat tellen. Dat is dus niet de bedoeling!

Grens is grens

Het aantal exemplaren van een soort in een telgebied verandert continu. Ook tijdens een telling. De kans dat een exemplaar nét op het moment dat u ter plaatse bent aanwezig is, is echter even groot als de kans dat deze dan net niet méér aanwezig is. Gemiddeld heffen deze effecten elkaar op. Dat betekent niet dat er geen effect is op een afzonderlijke telling, maar dat het effect op de gezamenlijke tellingen uitmiddelt. Het is daarom van belang dat u zich als afzonderlijke teller strikt houdt aan de grenzen van het telgebied. Erin is erin, erbuiten is erbuiten. Tel dus geen exemplaren mee die er bijna inzitten, maar alleen exemplaren die – hoe kortdurend ook – gebiedsbinding hebben (gehad).

Vliegend en overvliegend

Bij de telling gaat het om exemplaren van een soort die gedurende de telperiode gebiedsbinding hebben met het telgebied. Overvliegende vogels hebben deze binding niet, ongeacht of ze die buiten de telperiode niet alsnog zouden kunnen krijgen of eerder kunnen hebben gehad. Zij worden niet geteld. Vogels die gedurende de telling vanuit het telgebied opvliegen of in het telgebied neerstrijken hebben de gebiedsbinding wel. Dat geldt ook voor vogels die weliswaar vliegend worden waargenomen, maar waarvan uit het gedrag blijkt dat zij die binding zullen krijgen, bijvoorbeeld

omdat zij zoeken naar een geschikte plek om te rusten of te foerageren (roofvogels). Zij vliegen laag of in rondjes.

Registratie

Het registratieformulier is bijgevoegd. Het telformulier kunt u desgewenst ook downloaden van de website van de FBE.

Afmelden en inleveren telformulier

- Controleer uw invulformulier op volledigheid. Doe dit direct na afloop van de telling, zodat u de ontbrekende gegevens nog goed kunt herinneren.
- Maak een totaal telling per soort in de 'totaalkolom' en vul '0' in bij soorten die u niet hebt waargenomen.
- Vermeld uw naam en die van uw medetellers en vergeet niet het vakje 'naar waarheid ingevuld' aan te vinken.
- Lever uw formulier zo snel mogelijk, het liefst nog dezelfde dag, in bij uw faunacoördinator. Dat mag ook digitaal. Doe dit, want alleen bij snelle inlevering kan nog zinvolle navraag worden gedaan naar opvallende cijfers. Dit is een wezenlijk onderdeel van de validatie.

WBE en FBE danken u voor het uitvoeren van de telling!